

EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 11.2.2016
COM(2016) 64 final

2016/0038 (NLE)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Itä-Afrikan yhteisön kumppanuusvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimuksen tekemisestä

PERUSTELUT

1. EHDOTUKSEN TAUSTA

- **Ehdotuksen perustelut ja tavoitteet**

Oheinen ehdotus neuvoston päätökseksi muodostaa säädöksen Itä-Afrikan yhteisön (EAC) kumppanuusvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimuksen tekemistä varten. EAC-kumppanuusvaltiot ovat Burundi, Kenia, Ruanda, Tansania ja Uganda.

Neuvottelut saatiin päätökseen pääneuvottelijoiden tasolla Brysselissä 14. lokakuuta 2014. Sopimus parafoitiin Brysselissä 16. lokakuuta 2014.

Kenia kuuluu markkinoille pääsyä koskevan asetuksen piiriin. Alueen muut maat ovat nykyään edunsaajina ”kaikki paitsi aseet” -aloitteessa, sillä ne on luokiteltu vähiten kehittyneiksi maiksi.

Voimaan tultuaan sopimus tarjoaa yhdenmukaisen markkinoillepääsyjärjestelyn EAC-kumppanuusvaltioille.

- **Yhdenmukaisuus muiden alaa koskevien politiikkojen säännösten kanssa**

Tällä ehdotuksella pannaan täytäntöön Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välinen kumppanuussopimus¹, jäljempänä ’AKT–EU-kumppanuussopimus’, jossa edellytetään WTO:n sääntöjen mukaisten talouskumppanuussopimusten tekemistä.

- **Yhdenmukaisuus unionin muiden politiikkojen kanssa**

EAC-talouskumppanuussopimus on kehitystä edistävä kauppasopimus. Se tarjoaa EAC-kumppanuusvaltioille epäsymmetrisen markkinoille pääsyn, jonka avulla ne voivat suojata arkaluonteisia aloja vapauttamiselta. Siinä määrätään useista suojatoimista ja se sisältää alkuvaiheessa olevien toimialojen suojaamista koskevan lausekkeen. Lisäksi siinä on alkuperäsääntöjä koskevia määräyksiä, joilla helpotetaan vientiä, ja sillä kielletään vientitukien käyttö osapuolten välisessä kaupassa. Näillä määräyksillä tuetaan kehityspolitiikan johdonmukaisuuteen liittyvää tavoitetta, ja ne ovat yhdenmukaisia SEUT-sopimuksen 208 artiklan 2 kohdan kanssa.

2. OIKEUSPERUSTA, TOISSIJAISUUSPERIAATE JA SUHTEELLISUUSPERIAATE

- **Oikeusperusta**

Tämän neuvoston päätöksen oikeusperusta on Euroopan unionin toiminnasta tehty sopimus ja erityisesti sen 207 artiklan 3 ja 4 kohta ja 209 artiklan 2 kohta yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan kanssa.

- **Toissijaisuusperiaate (jaetun toimivallan osalta)**

Yhteinen kauppapolitiikka kuuluu SEUT-sopimuksen 3 artiklan mukaan unionin yksinomaiseen toimivaltaan.

- **Suhteellisuusperiaate**

¹ EUVL L 317, 15.12.2000, s. 3. Sopimus sellaisena kuin se on muutettuna Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 209, 11.8.2005, s. 27) ja Ouagadougoussa 22 päivänä kesäkuuta 2010 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3).

Tämä ehdotus on tarpeen AKT–EY-kumppanuussopimuksessa asetettujen unionin kansainvälisten sitoumusten täyttämiseksi.

- **Toimintatavan valinta**

Tämä ehdotus noudattaa SEUT-sopimuksen 218 artiklan 6 kohtaa, jonka mukaan kansainvälisten sopimusten tekemistä koskevat päätökset tekee neuvosto. Ei ole olemassa muuta oikeudellista välinettä, jota voitaisiin käyttää tässä ehdotuksessa esitetyn tavoitteen saavuttamiseksi.

3. JÄLKIARVIOINTIEN, SIDOSRYHMIEN KUULEMISTEN JA VAIKUTUSTENARVIOINTIEN TULOKSET

- **Jälkiarvioinnit/toimivuustarkastukset**

Ei sovelleta.

- **Sidosryhmien kuuleminen**

Ei sovelleta.

- **Asiantuntijatiedon keruu ja käyttö**

Ei sovelleta.

- **Vaikutustenarviointi**

EU:n ja AKT:n välisiä talouskumppanuussopimuksia koskeva kestävä kehityskehityksen kohdistuvien vaikutusten arviointi tehtiin vuosina 2003–2007. Euroopan komissio julkaisi kyseisen hankkeen tehtävämäärityksen kilpailulle avoimessa tarjouspyynnössä vuonna 2002. Tarjouspyynnön perusteella tehtiin elokuussa 2002 viisivuotinen puitesopimus yrityksen PwC France kanssa. Kestävä kehityskehityksen kohdistuvien vaikutusten arvioinnin luonnos esitettiin eurooppalaisille sidosryhmille Euroopan komission järjestämässä EU:n kansalaisyhteiskuntien vuoropuhelukokouksessa Brysselissä, Belgiassa 23. maaliskuuta 2007.

- **Sääntelyn toimivuus ja yksinkertaistaminen**

EAC-talouskumppanuussopimukseen ei sovelleta REFIT-ohjelman menettelyjä. Siitä ei aiheudu kustannuksia unionin pk-yrityksille eikä se aiheuta ongelmia digitaalisen ympäristön näkökulmasta.

- **Perusoikeudet**

Ehdotuksella ei ole vaikutuksia perusoikeuksien suojeluun unionissa.

4. TALOUSARVIOVAIKUTUKSET

Neljä viidestä EAC-kumppanuusvaltiosta on vähiten kehittyneitä maita ja sen vuoksi edunsaajina ”kaikki paitsi aseet” -aloitteessa, jonka ansiosta niillä on tulliton ja kiintiötön pääsy EU:n markkinoille. Kenia on edunsaajana markkinoillepääsyasetuksen mukaisessa järjestelmässä, joka myös tarjoaa tullittoman ja kiintiöttömän pääsyn EU:n markkinoille. Näin ollen ehdotuksella ei ole talousarviovaikutuksia, koska sopimuksella jatketaan näiden maiden pääsyä EU:n markkinoille samoin ehdoin kuin aiemminkin.

5. LISÄTIEDOT

- **Toteuttamissuunnitelmat, seuranta, arviointi ja raportointijärjestelyt**

EAC-taloussopimuksessa määrätään taloussopimusneuvoston perustamisesta. Se vastaa taloussopimuksen täytäntöönpanon valvonnasta. Taloussopimusneuvosto koostuu osapuolten ministeritason edustajista, ja sitä avustaa johtavien virkamiesten komitea.

Johtavien virkamiesten komiteaa avustaa neuvoa antava komitea, ja tavoitteena on edistää vuoropuhelua ja yhteistyötä kansalaisyhteiskunnan, yksityissektorin sekä talouselämän osapuolten ja työmarkkinaosapuolten edustajien välillä. EAC-taloussopimusta tarkastellaan uudelleen joka viides vuosi sen voimaantulosta.

- **Selittävät asiakirjat (direktiivien osalta)**

Ei sovelleta.

- **Ehdotukseen sisältyvien säännösten yksityiskohtaiset selitykset**

EAC-taloussopimus sisältää määräyksiä, jotka koskevat tavaroiden kauppaa, tullimenettelyjen ja kaupan helpottamista, kaupan teknisiä esteitä, terveys- ja kasvinsuojelutoimia, maataloutta ja kalastusta.

Kehitysulottuvuuden täytäntöönpanoon tähtäävää yhteistyötä koskeissa määräyksissä asetetaan ensisijaiset toimintakohteet EAC-taloussopimuksen täytäntöönpanoa varten. Ne nivoutuvat vuosien 2014–2020 alueohjelmaan.

EAC-taloussopimus sisältää alueellista yhdentymistä koskevia sitoumuksia, joilla tuetaan EAC:n tulliliiton täytäntöönpanoa.

Lisäksi EAC-taloussopimuksessa määrätään siitä, että aluetasolla jatketaan neuvotteluja, jotka koskevat palveluja, kilpailupolitiikkaa, investointeja ja yksityissektorin kehittämistä, ympäristöä ja kestävästä kehityksestä, teollis- ja tekijänoikeuksia sekä julkisten hankintojen avoimuutta.

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

Itä-Afrikan yhteisön kumppanuusvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimuksen tekemisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 207 artiklan 3 ja 4 kohdan ja 209 artiklan 2 kohdan yhdessä sen 218 artiklan 6 kohdan a alakohdan kanssa,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen²,

ottaa huomioon Euroopan parlamentin hyväksynnän,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Neuvosto valtuutti 12 päivänä kesäkuuta 2002 komission aloittamaan talouskumppanuussopimusta koskevat neuvottelut Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän kanssa.
- (2) Neuvottelut on saatettu päätökseen, ja Itä-Afrikan yhteisön kumppanuusvaltioiden (Burundin tasavalta, Kenian tasavalta, Ruandan tasavalta, Tansanian yhdistynyt tasavalta ja Ugandan tasavalta) sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välinen talouskumppanuussopimus, jäljempänä 'sopimus', parafoitiin 16 päivänä lokakuuta 2014.
- (3) [...] annetun neuvoston päätöksen N:o [...] ³ mukaisesti sopimus allekirjoitettiin [...] sillä varauksella, että sopimuksen tekeminen saatetaan päätökseen myöhemmin.
- (4) Sopimusta on sovellettu väliaikaisesti [...] alkaen odotettaessa sen voimaantuloa.
- (5) Afrikan, Karibian ja Tyynenmeren valtioiden ryhmän jäsenten sekä Euroopan yhteisön ja sen jäsenvaltioiden välisessä kumppanuussopimuksessa⁴ edellytetään WTO:n sääntöjen mukaisten talouskumppanuussopimusten tekemistä.
- (6) Sopimus olisi tehtävä Euroopan unionin puolesta,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tehdään talouskumppanuussopimus Itä-Afrikan yhteisön kumppanuusvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden välillä.

Sopimuksen teksti on liitetty tähän päätökseen.

² EUVL C [...], [...], s. [...].

³ EUVL L

⁴ EUVL L 317, 15.12.2000, s. 3. Sopimus sellaisena kuin se on muutettuna Luxemburgissa 25 päivänä kesäkuuta 2005 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 209, 11.8.2005, s. 27) ja Ouagadougoussa 22 päivänä kesäkuuta 2010 allekirjoitetulla sopimuksella (EUVL L 287, 4.11.2010, s. 3).

2 artikla

Neuvoston puheenjohtaja nimeää henkilön, jolla on valtuudet tehdä unionin puolesta sopimuksen 139 artiklassa tarkoitettu ilmoitus osoitukseksi siitä, että Euroopan unioni sitoutuu noudattamaan sopimusta⁵.

3 artikla

Sopimusta ei saa tulkita siten, että sillä myönnettäisiin oikeuksia tai asetettaisiin velvoitteita, joihin voidaan suoraan vedota unionin tai jäsenvaltioiden tuomioistuimissa.

4 artikla

Tämä päätös tulee voimaan päivänä, jona se hyväksytään.

Tehty Brysselissä

*Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja*

⁵ Neuvoston pääsihteeristö julkaisee sopimuksen voimaantulopäivän *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

**YKSINOMAAN TALOUSARVION TULOPUOLEEN VAIKUTTAVAAN
SÄÄDÖSEHDOTUKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS**

1. EHDOTUKSEN NIMI:

NEUVOSTON PÄÄTÖS Itä-Afrikan yhteisön kumppanuusvaltioiden sekä Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden talouskumppanuussopimuksen tekemisestä

2. BUDJETTIKOHDAT

Luku ja momentti: 12 luvun 120 momentti

Vuodeksi 2014 budjetoitu määrä: 16 185 600 000 euroa

3. RAHOITUSVAIKUTUKSET

Ehdotuksella ei ole rahoitusvaikutuksia

4. PETOSTENTORJUNTA

Sopimus sisältää Euroopan unionin omien varojen suojaamiseksi määräyksiä, joiden tarkoituksena on varmistaa, että kumppanivaltio soveltaa oikein 3 kohdassa ”Rahoitusvaikutukset” vahvistettuja kauppamyönnytyksiä, etenkin 16 artiklan ”Hallinnollista yhteistyötä koskevat erityismääräykset” (nk. OLAF-lauseke) ja alkuperäsääntöjä koskevan pöytäkirjan 1 sekä keskinäistä hallinnollista avunantoa tulliasioissa koskevan pöytäkirjan 2 sisältämiä määräyksiä. Kyseiset määräykset täydentävät kaikkiin tuontitavariihin sovellettavaa Euroopan unionin lainsäädäntöä (erityisesti Euroopan unionin tullikoodeksia ja sen soveltamissäännöksiä) sekä säädöksiä, jotka koskevat omien varojen valvontaan liittyviä jäsenvaltioiden velvoitteita (etenkin neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 1150/2000).